

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dissapte 21 de Janer de 1899

Núm. 3.801

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1'60
n provincies trimestre. 3'60
Extranger y Ultramar. 7'
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals
llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una
acceptació general, son les millors
probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es do millor remey pera combatre per cró-
nica y rebelde que sia tota classe de.....

TOS

La que paga més
contribució de la pro-
vincia.

Ceps americans

Hort de D. PAU ABELLÓ (prop de la carretera de Tarragona)

ARRÉLATS SUPERIORS.—PREUS VENTATJOSOS.—AUTENTICITAT GARANTIDA

Pera tractar, al mateix hort ó a casa del propietari, carrer del Roser, núm. 4.

Medalla d' or. Barcelona 1898.

VINYAS AMERICANAS

Marcial Ombrás (propietari)

Ronda del Carril, Figueras, (Girona)

Barbats, estacas y empeltats.—Preus
reduhits y autenticitat garantida.
Trenta hectareas de planté

Secció doctrinal

Lo catalanisme

y 'ls partits polítics

Examinant los programas que per la tan proclamada regeneració han engiponat aquets darrers dias, los que 's creuen ab mérits suficients per portar la representació de la gent sensata del país, se veu ben clar com una part dels ideals catalanistas van deixant sentir per tot arreu la influencia descentralisadora que 's manifesta ab més ó menos forsa y ab més ó menos bona fé. Mes no cal que 'ns en donguém per gayre ditxosos d' aqueixa evolució, perque segons per quin cantó vegi la cosa tot pot resultar en perjudici de nosaltres mateixos. Perque molts cops, encare que sembli que 'ls polítics espanyols hagin posat una mica de seny, si 's mira be tot, ens trobem que son los mateixos d' avans, com son los mateixos los que desde que tinguerem us de rahó hem defensat sempre ab totes nostras forsas la causa de la patria, allunyats constantement de la embafadora política dels partits madrilenys.

De tant en tant sembla com si *Don Quijote* s' arrepentís de las sevas aventuras y pensès en sério en cuidar-se de las cosas de casa seva, més mirat ab bonas ulleras aquell *Quijote* pensador no es altra cosa que aquell *hidalgo caballero de la Mancha*, montat en lo seu rocín, ab sa bassiuá d' afeytar al cap, la llansa arbolada y disposat a novas empresas per desfer los torts y venjar los agravís.

Y que lo quènto no es pas nou a la historia d' Espanya. Avans de que en Silvela, Weyler, Polavieja y companyia, se tornessin dels nostres ja havíam sentit parlar dels partit més vells que s' entusiasmaran ab las reivindicacions regionalistas de Catalunya.

Be ho sabem que en Pi y Margall, parlava dels drets de las velles nacionalitats ibéricas quan una munió de pensadors y de poetas ressucitaban l' amor a la patria verdadera; be ho sabem y ho hem sapigut sempre, que un partit que ha volgut involucrar ab una causa dinástica la resurrecció dels furs de Catalunya, nos diu que si volém fer alguna cosa hem de comensar per defensar la personalitat que ells defensen tan llástimosament; be ho sabem que hi ha polítics que 'ns diuen que siguém dels seus, perque ells ens donarán aixó y alló altre y lo de més enllà;

nosaltres mireu si 'n som de tossuts! no hi volém sapiguer res.

Y tot perquè? per la gran diferencia que hi ha entre ells, los polítics, y nosaltres; los partits d' aqueixa gent son tots fills de las passions polítiques a la madrilenya, lo nostre partit, lo partit catalanista es nascut de la mateixa terra nostra; los partits polítics somian ab un quefe en qui volen encarnar la seva idea, nosaltres no la encarném en ningú la nostra idea, perque sabem que lo dia en que busquessim una personificació de la mateixa la veuriam desprestigiada potser per culpa dels mateixos que la personificaren un dia, perque no hi ha que esperar-ne gran cosa de bo dels homes en general; ab una paraula, nosaltres pensém en Catalunya; ells tenen per ensenya lo credo que uns quants homes han inventat, nosaltres no 's fiém de lo que els homes ens poguin donar, nostre partit es lo partit nacional de la patria.

Molts cops havém sentit a dir en els individus d' aquells partits que com lo carlí y lo federal tenen algun punt de contacte ab las nostras doctrinas que, devém anar ab ells si volém fer alguna cosa pràctica, perque nosaltres no tenim un cap, com ne diuen ells, dels homes que 'ls enmatlleven un bossinet de cervell per discutir sobre lo bè de la patria. Per més que sento cada dia la mateixa cansó encare no m' he pogut convencer de que per defensar a Catalunya tinguém de comensar per defensar a Carles VII, en Pi y Margall, en Necedal ó en Polavieja, ó qualsevol altre d' aqueixos regionalistas que després de la desfeta d' Espanya neixen com los bolets després d' una pluja forta.

Lo que no confiém a Deu y a nosaltres mateixos no pot donar bon resultat, per la renaixensa completa de Catalunya; si d' alguna cosa de bo ha de disfrutar la nostra patria, te dé sortir d' ella mateixa, que prou condicions naturals reuneix tan en l' ordre moral com en lo material, per gosar del lloch que te dret a ocupar en lo concert dels pobles pesi a qui pesi. De lo de fora no cal esperar-ne res; massa desenganyats han rebut lo que hi han cregut alguna vegada per sa extremada debilitat. Havém de portar dins de nostres consciencias la convenció de que som hereus de la patria que 'ns llegaren los mártirs de 1714 al morir abraçats ab la bandera de Santa Eulalia, no fills de situacions creadas per medi d' un pacte ó d' un convencionalisme entre 'ls homes falibles per naturalesa, no regenerats ni regenerables en virtut de las bojerias més ó menos justificadas d' una época, no gent que viu al dia y s' acomoda a totes las circumstancias, sino que havém d' ésser cervells que pensin, esperits que resin y cors que sentin l' anyoransa de la patria.

EMILI VALLES.

RETALL

«Comienza a ser irritante, diu *El Liberal*, la suspicacia agresiva con que persisten en atribuirnos ideas de invasión los monárquicos y portugueses». Irritanti per la «suspiciacia» en sí, perque darrera de la «suspiciacia» hi van certas ambicionetas per quedarse ab tot ó part d' una hisenda que se 'n va en orris.

«Comienza a ser irritante, diu *El Liberal*, la suspicacia agresiva con que persisten en atribuirnos ideas de invasión los monárquicos y portugueses». Irritanti per la «suspiciacia» en sí, perque darrera de la «suspiciacia» hi van certas ambicionetas per quedarse ab tot ó part d' una hisenda que se 'n va en orris.

Vejin com ho pentinavan los portugueses ara fa poch quan de resultas de la guerra ab los Estats Units, la nació dels lleons s' anava desfent com un bolado: «La casa de al lado se hunde, é importa que nos apercebámos, ó para evitar que se nos caigan encima los descombro, ó para aprovecharnos de ellos». Per suposar que 'ls diaris portugueses aixó ho deyan en portugués y no en la «dulce y armoniosa habla de Cervantes» y que, per lo tant, sense la dolor y la armonia que ta 'l castelá, lo concepte resultava encare un xich més aspre. Era una especie de garrotada de cego.

El Liberal que 's un diari molt bon minyó, que estima als portugueses de debó y que te aborrit alló de la «unión ibérica» perque la creu un «típico rutinario y progresista», lluny de llensarse furios contra la «nación española» y contra «el pueblo hermano», los fa veure que totes las sevas pors no son més que un joch ab que «los progresistas», los «regeneradores», los «contribuyentes» y los «epicenos de Tras os Montes» los están entrenant pera distreurels de las trapacerias que están tent ab los inglesos, que per or (santa paraula) volen comprar lo grandió imperi colonial del vehí regne.

No, no 'ls hi te Espanya cap malavolensa als portugueses. Tot lo més que aquí fem es burlarnos d' ells perque, ficats dins del pou, encare tenen coratje pera perdonarnos la vida y perque dels traus ne diuen las casas dels botons y perque, parlant de cavalleria, enloch de comptar per los soldats que van sobre la sella, comptan per las potas que te l' escuadró ó l' regiment.

No 'ls hi tenim cap mala voluntat, y si 'ls portugueses se 'n volen convencer no tenen més que fixarse en lo que 'ls diu «*El Liberal*» en aquest párrafo ple de substancia de caldo de colomé:

«Conste una vez para todas que España no traspasará nunca a mano armada la frontera ni para ganar territorio»: NI PARA SACAR DE SUS CRECIENTES APUROS A LA DINASTIA DE BRAGANZA.

Y farà bé, perque la moneda que aquí tenim te de servir pera cosas més útils que pera treure d' apuros a la dinastia de Braganza. Petita ó grossa, 'ls Braganzas tenen també la seva Ceca, tant ó més bona que la que hi havia avans al carrer dels Flassaders y que a las set del dematí, quan tenia feyna a fer duros, no deixava dormir ab lo cátruc cátruc als vehíes del carrer de las Moscas.

Aquí la moneda la necessitem per comprar trescents mil fusells per altres tants soldats y per cavalls normands, que, baratats ab los matros que usa avuy l' artilleria, 'ns costarán un grapat de mils unses que 'ls hi haurém de fer de tornas. Y dispensin que arrem de gitano, perque aixó de baratas ja s' ho porta un xich.

Per fusells y per cavalls la necessitem la moneda y no per treure d' apuros als Braganzas. Prou ho diu ben clar *El Liberal* avans de despedirse dels seus lectors: perque hem de viure «por nuestra parte muy alerta, pues bien observada la maniobra de los gobernantes portugueses, resulta ya evidente que no es tan solo

en Gibraltar donde tenemos á los ingleses por vecinos.

Que 'ls ne sembla? Hi veuen de lluny les redactors del *Liberalt*?

Sort te en Dalmau de que 'ls periodistes de per aquí no tenim la vista tant fua, que sino, ja podria plegar la seva botiga d' ulleres y no li quedaria altre recurs que fer com l' ataconador del carrer dels Tamburets que quan no tenia cap parell per adobar s' entretenia en fumar trossos de vidre pel dia que hi ha gués un eclipse de sol.

(De La Renaixensa).

Espigolant

A Espanya sols se cultivan las *cuatre dècimas* parts del terreno, que com es sapigut té 50 milions d' hectàrees, en números rodons; Alemania ne cultiva las *set dècimas*; Bèlgica entre *cinch y sis*; Fransa més de 5; Italia y Suissa molt aprop de 4, Inglaterra ne cultiva també aprop de *cuatre* y Russia tan sols *dos dècimas*.

Més á Fransa, ab un territori un poch més gran que l' d' Espanya y que n' cultiva 5 dècimas, manté 37 milions d' habitants y Espanya tan sols 12 milions, y Inglaterra, ab un cultiu de molta menes superficie que l' d' Espanya nudreix á més de 25 milions d' habitants.

Además, á Fransa l' hectàrea de sembrat produheix per terme mitj 15 hectòlitres de blat, mentres que á Espanya sols ne produheix 8, també per terme mitj.

Reflexionemhi ab aquestos datos, ara que 'l verb regenerar serveix pera defensar tota classe de sistemas, com si tornessin á florexer per la Espanya aquells *arbitristas* de risible memoria.

Reflexionemhi, aquí ahont tothom té una peresa de pensar y estudiar per si mateix, que dona llástima; perque la característica, que potser lliga á totes las diverses rasses espanyolas ab molt débils lligams, pero ab lligams al fi, es aquesta peresa innate, que fa acceptar sense exámen previ tot lo que per los periódichs se diu ab un *sans façon* que esglaya.

D'aquesta manera es com en tota la passada guerra la opinió ha estat tan movedissa, que ha pensat ab los diaris y per los diaris y s' ha deixat enganyar per ells y ha acabat per creures totes las ximplas que li deyan.

Ara succeheix lo mateix en altre ordre d' ideas; que aquí faltan canals; que allá s' han de fer ferrocarrils; que á l' altra banda s' han d' obrir ports; que s' han de buscar mercats exteriors; que... ilusió de las ilusions! té d' haverhi polítichs bons y gelosos del be del país, d' aquí quatre dias.

Perá fer de cop y volta un Espanya aixis, caldria poguer donar una puntada de peu á la terra, ferla cap-girar una mica, colocarnos per allá ahont ara es Suissa ó Alemania—poch més poch menys—y ab poch sol y molt de fret, obligar á tots los espanyols á mudar de costums; d' educació; d' ideas preconcebudas y pera concebir; d' alimentació, y fins creuharnos ab una altra rassa.

Aixis... al cap d' uns quants mils anys la Espanya del mitj de la Europa semblaria una Alemania y la Alemania que fos al sur d' Europa tindria per *glorias nacionals*—com las anomena un periódich—á bailarinas, *toreadores y Weylers*, y l' hi hauria fugit l' or y la plata.

Prenemsho per riure y *deixemho per demá*, que continuarem aquesta tasca, fentho com á bons espanyols—que volen que siguem.—*Demá! demá!*

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 20 de Janre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	759	80		3.9	Ras	
3 t.	759	80				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe can.
9 m.	Sol. 24	8	13	S.	Cumul 0.2
3 t.	Sombra 17		15	S.	

Ahir morí en aquesta ciutat lo molt ilastre senyor don Agustí Nonfrariás y Arenyas, catedràtich d' aquet Institut de segona ensenyansa, cavaller de la reyal y distingida ordre de Isabel la Católica y doctor en filosofia y en lletras.

Per las sevas bellas qualitats lo senyor Nonfrariás havia trobat en aquesta localitat una nova pátria y era benivolgut de tothom. Per aquest motiu la seva pèrduda ha sigut molt sentida.

Lo senyor Nonfrariás havia sigut assíduo col·laborador de Lo SOMATENT. Desde aquestas mateixas planas, que ell havia honrat ab sos treballs, enviém lo més sentit pesam á sos parents y amichs y fem vots pera que Deu l' hagi acullit en son sí.

Son enterro tindrà lloch avuy á tres quarts de nou.

A propòsit dels terrenos de devant del Hospital no s' comprén com las autoritats permeten que s' converteixin en dipòsit de despulias d' edificis y per lo tant cridém la atenció de las mateixas pera que no toleri aquell abús.

Tinguis en compte que encara que terrenos erms están molt aprop de vias tan céntricas y concorregudas com lo passeig de Sunyer y Camí d' Aleixar.

Se treballa novament en l' edifici que pera picadero s' aixecà fa algun temps en la plassa dels Cuartels. No sabem quan estarà llest si tindrà millor aspecte que no té avuy, de lo qual nos alegraríem molt, puig d' altra manera, no creyém que embellis baix cap concepte aquell lloch, y encara que per la subasta anunciada se fes menos irregular aquella línea, molt difícil ha d' ésser lo corretjirla, pera que quedi millor que no estava avans.

Del teatre d' issiu que s' intentava construhir en los terrenos de devant del Hospital, desde que l' Ajuntament concedí 'ls terrenos, que ja no s' ha ne sapigut res més.

Com la concessió aquella pot perjudicar á un tercer, en vista de que no s' han emprés las obras, convindria que l' Ajuntament donés per cadacuda la concessió y que ho fés públich, per si altres empreses volian acometer l' obra, que enteném resultaria una millora pera la nostra ciutat.

Los senyors mestres d' estudi y particularment los que tenen á son càrrech las escolas nocturnas, deurien inculcar als deixebles—si es que no ho fan—que no hi ha res tan lleig y que denoti tan poca falta d' educació, com es lo promoure continuats escàndols per los carrers á las sortidas de las classes.

Aquest sueldo no deurien descompondrel los caixistas, perque veyém que cada any per aquesta época se té de repetir, si be en debades.

La vetllada celebrada avans d' ahir en lo «Círcol Artístich Catalá», resultá molt llhida. L' ilusionista Sr. Guinferrer presentá varis números que foren molt del agrado de la distingida concurrencia que omplia la sala-café de dita societat.

Prometé lo Sr. Guinferrer, en vista de la bona acullida que tingué, donar una segona sessió, que anunciém oportunament.

Hem rebut l' últim número de la notable revista *La Clavallina* de Perpinyá, lo qual porta 'l següent sumari: «Le petit trois—Lie», per Lucien Descaves; «Nuit d' été», per Frédéric Saisset; «Geoges Rodenbach», per Jean Amade; «Nocturne», per Paul Alavaill; «Viva Catalunya!» per Alphonse Talut; «Aoun Ninet», per Dejo; «L' Art vivant», per Albert Keim; «Les reveus», per P. A.

Los diaris de Madrid fan constar que ab motiu de la festa de Sant Antoni s' van veure molts borrazos per aquella capital.

«La Correspondencia de España» diu: «Numeroso gentio se entretuvo en presenciari á pié firme el paso de la cabalgata, que recorrió diferentes veces las calles del itinerario, si bien las últimas vueltas se hacían con dificultad, por cause del mosto que había hecho su efecto en algunos cabalgadores.»

En cambi, senyor baró, á Barcelona ni en aquesta ciutat no s' va veure ni un sol borrazo.

La setmana entrant nostre amich lo celebrat escriptor D. Narcís Oller llegirá en la Lliga de Catalunya alguns capítols d' una nova novela que está acabant.

En la actualitat los actors catalans treballan formant companyia de la següent manera: A Tarragona, D. Enrich Guitart y D.ª Adelina Sala; á Gracia, don Segons noticias que tenim de Madrid, lo dia del sant del Rey, entre altres, se concedirá un indult als prófugos y desertors del exèrcit á fi de que, previa una curta tramitació, pugan normalisar la situació en que s' troban. L' indult comprendrá també als sentenciats per delictes de rebelió y sedició.

Jaume Martí y D.ª Carme Parrenyo; al Masnou, D. Antoni Dorera y D.ª Leopolda Alegret; á Sabadell, don Frederich Parrenyo y D.ª Concepció Llorente; á Sant Martí de Provencals, D. Jaume Borrás y D.ª Concepció Mallí; á Mataró; D. Joseph Fages y D.ª Candelera Tarrés; á Sans, D. Francisco Tressols y D.ª Delors Puchol; en «El Ambigu» (Barcelona), D. Arthur Parera y donya Concepció Ferrer; á Figueras, D. Miquel Pigrau y D.ª Rosa Castillo; á Vilafranca, D. Francisco Tressols y D.ª Concepció Pellerdó, y en lo Teatro Romea la notable companyia que dirigeix D. Enrich Borrás y de que n' forman part tan celebrats artistas com las Sras. Mesa, Palá, Munné, Clemente, Morera, Srs. Soler, Capdevila, Virgili, Santolaria, Fuentes, Gimenez, Rubio, Barceló y altres no menos coneguts y celebrats.

La Diputació de Navarra ha consignat en lo seu pressupost la cantitat de 12.285 pessetas pera ensenyansa agrícola.

Durant lo mes de Desembre últim s' han concedit pel Govern civil de Pontevedra 1.555 passaports d' embarch á emigrants, arribant la xifra dels despatxats durant l' any passat, á 8.754. Com es que no 's ha agafat á aquestos separatistas?

Entre 'ls repatriats arribats ans d' ahir á Tarragona, hi figuran los següents fills d' aquesta provincia: Manuel Grau, de Amella.

Joseph Brull, de idem.
Augusto Aguilar, de idem.
Ramón Ferré, de Tortosa.
Jascinto Salvadó, de idem.
Anton Ruana, de Fatarella.

Contestant á preguntas que li van dirigir alguns periodistas, lo senyor Sagasta ha declarat que per ara seguirá la suspensió de garantías constitucionals, per entendre que encara hi ha algún perill contra 'l qual convé prevenirse.

Tenim noticias de que s' han convingut las bases administrativas ab que s' realisarà la fusió dels ferrocarrils de T. B. y F. ab los de M. Z. A. La xarxa catalana estarà separada de la restant tenint veritable autonomia administrativa, del mateix modo que tenen partidas las sevas líneas las Grans companyias ferrocarrileras del Imperi Austro-Húngar.

S' ha autorisat á don Joseph Biarnés Freixes pera instal·lar en lo riu Ebro, terme municipal d' Ascó y finca de sa propietat, situada en la partida de «Illas», una bomba pera elevar 25 litres d' aygua per segon ab destí á regar.

Se troba gravement malalt lo distingit autor dramàtich catalá y diputet provincial don Eduardo Vidal y Valenciano, qual restabliment desitjém.

Ha sigut nombrat vocal del Consell provincial d' Agricultura, Industria y Comers don Lluís Castellanos y Tomás, en la vacant que per haver mort deixá don Joseph Iglesias Albanés.

Las provincias d' Espanya que res deuen als mestres d' escola son: Alava, Barcelona, Burgos, Guipúzcoa, Palencia, Pontevedra, Sevilla y Vizcaya.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pessetas 1193.38.

Secció oficial

Registre civil

del dia 19 de Janer de 1899

Naixements

Pere Fernandez Macaya, de Domingo y Francisca.—Maria Cardona Torrens, de Joseph y Maria.

Matrimonis

Cap.
Defuncions
Pere Fonts Fusté, 75 anys, Font, 10.

Secció religiosa

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch
Demá á las vuit del matí tindrà lloch la comunió general en Nosira Senyora dels Dolors y á dos cuarts de cinch de la tarde la funció mensual ab exposició de sa Divina Magestat.
Sant de demá.—Sant Vicens.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas de dia 19

De Marsella y Barcelona en 4 dias v. Cabo Siilei-ro, de 675 ts., ab efectes, consignat a don Marlan Peres.

De Génova y esc. en 7 dias v. Alcira, de 659 ts., ab efectes, consignat a don Anton Más.

Despatzadas

Pera Cette v. América, ab vi.

Pera Málaga y esc. v. Alcira, ab efectes.

Pera Torredembarra berg. gol. italiá Nuovo Ta-lete, ab tránzit.

Pera San Carlos de la Rapita berg. gol. russa Lau-ra, ab efectes.

Pera Port-Vendres pol. gol. francesa La Paix, ab vi.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	56'27	Aduanas	90'50
Exterior		Norts	31'50
Amortizable	67'37	Fransas	29'70
Cubas 1896	53'62		
Cubas 1890	45'62	Obs. 6 0/0 Fransa	84'75
Exterior París	48'60	Id. 3 0/0	44'12
GIROS			
París	31'	Londres	33'10

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotizació a Barcelona a las 4 de la tarde del día d'ahir.

Interior	56'25	Cubas del 86	53'62
Exterior		Cubas del 90	45'62
Colonial		Aduanas	90'50
Norts	31'50	Ob. 5 0/0 Almansa	80'50
Fransas	29'65	Id. 3 0/0 Fransa	44'12
Filipinas	68'50		
PARIS			
Exterior	48'65	Norts	
GIROS			
París	31'	Londres	33'10

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots les païssos.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de Comers de la mateixa.

Londres a 90 dias fetxa.

» a 8 dias vista

París a 8 dias »

Marsella a 8 dias »

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPBR.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.		750	
Industrial Farinera	500		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	475	500	
Manufacturera de Algodón		100	
Compañia Reusense de Tran-vias			
Compañia Reusense de Tran-vias privilegiadas de cinch per 100		200	

Anuncis particulars

La Revoltosa

- Catedràtic.** Qué significa ser revoltosa?
- Alumno.** Lo ser travessa, enredadors y escanda-losa.
- Catedràtic.** Molt bé. A veure digni algún succés d'actualitat que 'm detallis be lo que es ser revoltosa.
- Alumno.** La tela EQUIS que ven la casa PORTA a 10 pessetas la pesa que per sa classe, son blanch especial y ser tan económica en lo preu ha «revuelto» a 'l mon enter.
- Catedràtic.** Molt bé.

En venda

Hi ha pera vendre en la Granadella un molí fariner de vapor en lo que poden instalarse altres industries. Dirigitse a Ramon Gassó de la Granadella. Venda en aquesta ciutat de dues casas: carrer de Jesús, cantonada al arrabal de Jesús y carrer de Barre-ras y altra, carrer de Montserrat núm. 11. Dirigitse al mateix Sr. Gassó.

Pera 'ls soldats repatriats

Sorteig, que tindrà lloch lo dia 26 de Febrer prop vinent, de las dugas artísticas figuras de moviment que adornavan lo Ramillete del Gran Café d' Espanya, cedits per lo du'nyo de dit establiment.

Lo producte será aplicat a benefici dels soldats que tornan de Cuba y Filipinas, ferits ó malalts.

Preu del bitllet: 25 céntims de pesseta.—Se venen en la Redacció de Lo SOMATENT.

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Diri-girse a casa Gambús, carrer de Vilá (Bou) 12.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYIA DE SARSUELA CÓMICA

DE

D. JOSEPH GIL

Funció pera avuy.—8.ª d' abono.—Se posarán en escena las sarsuelets tituladas «La marcha de Cádiz», «La Revoltosa» y «Los Cocineros». Entrada a localitat 3 rals.—Id. al parais 2. A dos quarts de nou.

TELEGRAMAS

Madrid 20.

«El Liberal» publica unas novas declaraciones del Sr. Silvela en aquesta forma:

«Dech manifestar que 'l general Polavieja estigué ahir al Círcul conservador, acte d' adhesió que va més que las torsadas interpretacions que s' han donat a la carta del general.

»Rebutjo 'l calificatiu de reaccionaris y ultramon-tanas aplicat a las declaraciones contingudas en mon darrer discurs, puig sols la mala fé a la ignorancia ha pogut fer veure cosas que no hi havia en mon pensa-ment ni en ma voluntat.

»La frase de «acatament a las parolas del Vaticá», de que tan de partit se 'n ha volgut treure, no la vaig pronunciar referintme a conviccions mevas, encara que hauria pogut ferho, sino a las ideas sostingudas en lo manifest del general Polavieja, que comptan ab nu-merosas forsas en la opinió.»

Continuant lo Sr. Silvela sas declaraciones, ha dit lo següent:

«En cap manera significan la intenció del general Polavieja ni la meva lo propósit de rectificar lo escrit en la Constitució pera sempre, com la legalitat comú a tots los partits.

»Respectarém l' article 11 de la Constitució, pera nosaltres essencial en quant ho demani l' estat modern; pero l' aplicarém ab ample esperit de rectitut y no mo-dificarém l' ordre de la ensenyansa, la lliure investiga-ció científica, ni la discussió en la premsa, ni res que sia substancial ó de la essencia de lo que ha sigut y es la restauració de la monarquía lliberat.

»Si parlém del Vaticá y recordém las parolas de llum y de veritat que descendeixen d' allí, no es en só de guerra, ni d' aixecar protestas, sino per lo que tenen de missió de pau, d' amor y cordialitat pera resol-dre la cuestió social, que sols per tals camins se resol.

La política del Papa mereix acatament y deu servir de guia pera tot govern que 's preocupi de las lluytas entre 'l capital y 'l treball.

»En tal sentit, ha dit lo Sr. Silvela, invoco la au-toritat del Pontífice actual, perque ningú pot respondre de la política del Papa futur. L' actual servirá d' inspi-ció y guia en todas las oestions sociales al partit con-servador.

»Igualment s' han interpretat torsadament, pera sousarme de reaccionari, mas ideas relatives al regio-nalismo. No 's tracta de confiar a las regions la defen-sa armada del territori, ni tampoch la educació ni la ensenyansa, que corresponen organisar al Estat.

»Per regionalisme entenoh una amplia descentrali-sació administrativa que dongui vida propia a organis-mes intermedis entre l' individuo y l' Estat.

»La tutela d' aquest continuará sobre las regions que demostrin sa incapacitat pera governarse; pero haurá de disminuirse, amortiguarse y casi desaparei-xer en aquellas que, com las Provincia Vascongadas, Navarra y Catalunya, tenen sobrada aptitut pera ad-ministrar sos interessos ó hisendas.

»Los lassos polítichs y la unitat nacional subsistirán, pero no 'l modo jacobí d' entendre la vida jurídica del Estat.

Jamay la descentralisació, per radical que sia, ha constituhit un perill. Precisament Espanya era més forta y may estigué més assegurada sa unitat que quan las Diputacions eran poders ab vida propia. La descen-tralisació ha sigut programa polítich de tots los partits, y 'l dia en que 's porti a la práctica haurá d' esser en sentit lliberal, emancipant al poble de las servituts oficials que l' oprimeixen.

»En cap contradicció incurrirém entre 'l programa que sostenia l' impost sobre utilitats y la acceptació actual del impost sobre la renda. L' Estat te perfecte dret a exigir que tota riqueza tributi, y la possessió dels títols del Deute es indoptablement un capital que deu tributar ab arreglo a la Constitució.

»En lo únich en que se 'ns pot acusar, encara que injustament, de reaccionaris, es respecte al jurat, al qual limitarém sa missió a declarar la culpabilitat ó inoculpabilitat dels processats, modificant la ley en sen-tit de que no 's barrégi en lo terreno del dret. Aquesta reforma la reclaman los partits democrátichs.»

Acaba dihent lo Sr. Silvela que lo no haver plante-jat la crisis lo Sr. Sagarra proya que no pensa prolon-gar sa estancia al poder més enllá del primer debat a las Cortis.

»Segons sos íntims lo ministre d' Estat té en estu-di varias midas y projectes ab objecte d' afavorir la exportació nous mercats.

—Bilbao.—S' ha dirigit al Govern una exposició suscrita per 250 industrials d' aquesta comarca, protes-tant de la forma en que procedeix la societat monopo-lisadora dels explossius.

La expenció d' aquestos se fa en pessimas condi-cions havent ocoregut molts desgracias degudas a la cobdicia excessiva dels monopolisadors.

Han sigut retinguts recentment deu subjectes a quins se 'ls suposa complicats en los recents maneigs d' armas.

—Lo ministre d' Ultramar projecta substituhir l' actual junta del Deute de Cuba composta en sa mayo-ria per diputats y senadors antillans, per altra en la que tinguin representació 'ls elements productors.

Aquesta Junta tindrà a son cárrech també l' exá-men de la liquidació dels gastos ocasionats per la guerra.

—S' han rebut algunas cartas dels presoners dels tagelos escritas en llápis y que denotan lo trist estat en que 's troban sumisos aquells desgraciats.

—Segons noticias rebudas en la Procuració dels Caputzins, en la part occidental de las Carolinas regna ordre complet y no es atacada la soberanía d' Espanya, haventse solzament rebelat a Ponapé y 'l departament Oriental.

—La Legació de Turquía ha enviat una nota als periódichs desmentint la noticia de que 'l ministre de la Sublime Porta a Espanya hagi fixat sa residencia a Barcelona.

Ab objecte de que no motivi malas interpretacions lo viatge que 'l diplomátich turch ha realisat a la ciu-tat comtal, deu la nota que 'l ministre está (1).

—La Academia de Ciencias Morals y Políticas ha acordat posar a discussió lo tema del «Regionalisme». La majoria dels académichs se proposad intervindre en las discussions.

París 20.

Londres.—En un banquet ofert anit al president de la república de Costa Rica, aquést digné que son país necessitava diner pera realizar distintas empresas y que podia ofesir sólidas garantías.

Telegrafian al «Morning Post» desde Johannesburg que continua la agitació en las mines del Transvaal.

—Cairo.—M. Bautros y M. Cromer han firmat un nou conveni relatiu a la administració del Sudan, en virtud del qual la bandera anglo-egipcia onejará en lo Sudan, lo Khedive nombrará 'l gobernador del Sudan ab la sanció d' Inglaterra, los extrangers no disfrutarán de cap privilegi y no estará acreditat cap cónsul ex-tranger sense l' assentiment de la Gran Bretanya.

(1) Aquí acaba 'l telegrama, mal trasladats sens dubte.—N. de la R.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Píldoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font

(FARMACEUTICH)

Demaneulas tots los que tinguén tots en cualsevol Farmacia encara aquells que no hagin conseguit alivi ab cap altre de tots los acreditats específichs coneguts, tota vegada que ellas constituheixen un preciós medicament pera combatrela.

Preu 1 pesseta capsa

Nota -Se envian per correu certificadas sens aumet de preu als pobles ahont no hi hagi farmacia sempre que s demanin duas capsas.

FARMACIA CENTRAL

ESPANYOLA

Pelayo, 42

Barña.

Publicacions regionalistas que s reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», setmanari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzinari de Catalunya, «L' Art del Pagés», quinzinari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona, «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich. «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes. «L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot. «Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé. «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona. «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers. «El Vendrellen-sa», setmanari de Catalunya, del Vendrell. «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia). «Euskalduna», «Euskalzale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya). «El Eco del Gualepe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Caramelos Pectorals

DEL

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aèrea, disminuixen y fluidifican la biscositat del moch bronquial, facilitan la expectoració, treubén la Tos y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficaç pera combatir la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crónich, sech y espasmódich, Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment todas las afeccions de las vias respiratorias. Se componen d' estimulants vegetals, sense que en sa preparació s'empléhin narcòtics ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en cualsevol cantitat, lo mateix per los noyets que per las personas majors.

Son bon sabor, fa sian presos fins ab avides per los noys á quins es tan difícil ferloshi pendre medicaments.

A cada capsa acompaña un prospecte.

Dipòsits en todas las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 80.-REUS.

Demanis en todas las Farmacias de la provincia

Preu de la capsa 6 rals

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC:

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

Lo més econòmic, lo més eficaç, lo més durader

baix garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT

NITRAT DE SOSA

A DOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGRS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.--VALENCIA

Anuncis particulars

La Revolucion

Què significh en revolució? La revolucion, enteneduda y escuda, es la que porta a ventu digna digna acció d' independéncia que es el detall de lo que es la revolució. La revolució es la que porta a ventu digna digna acció d' independéncia que es el detall de lo que es la revolució. La revolució es la que porta a ventu digna digna acció d' independéncia que es el detall de lo que es la revolució.